

УСЕ ПРО ТВОЄ ТІЛО

За розмірами, формами та забарвленнями тіла бувають різні. Низенькі й високі, огрядні й тонкі, темношкірі та світлі. Ба більше, ти постійно змінюєшся і зростаєш! Та попри зовнішні розбіжності, всі тіла виконують спільні завдання. Допомагають нам бачити, чути, відчувати запахи, смаки й дотики. Бігати, говорити, лазити по деревах, навчатися... Подякуй своєму тілу за його численні вміння!

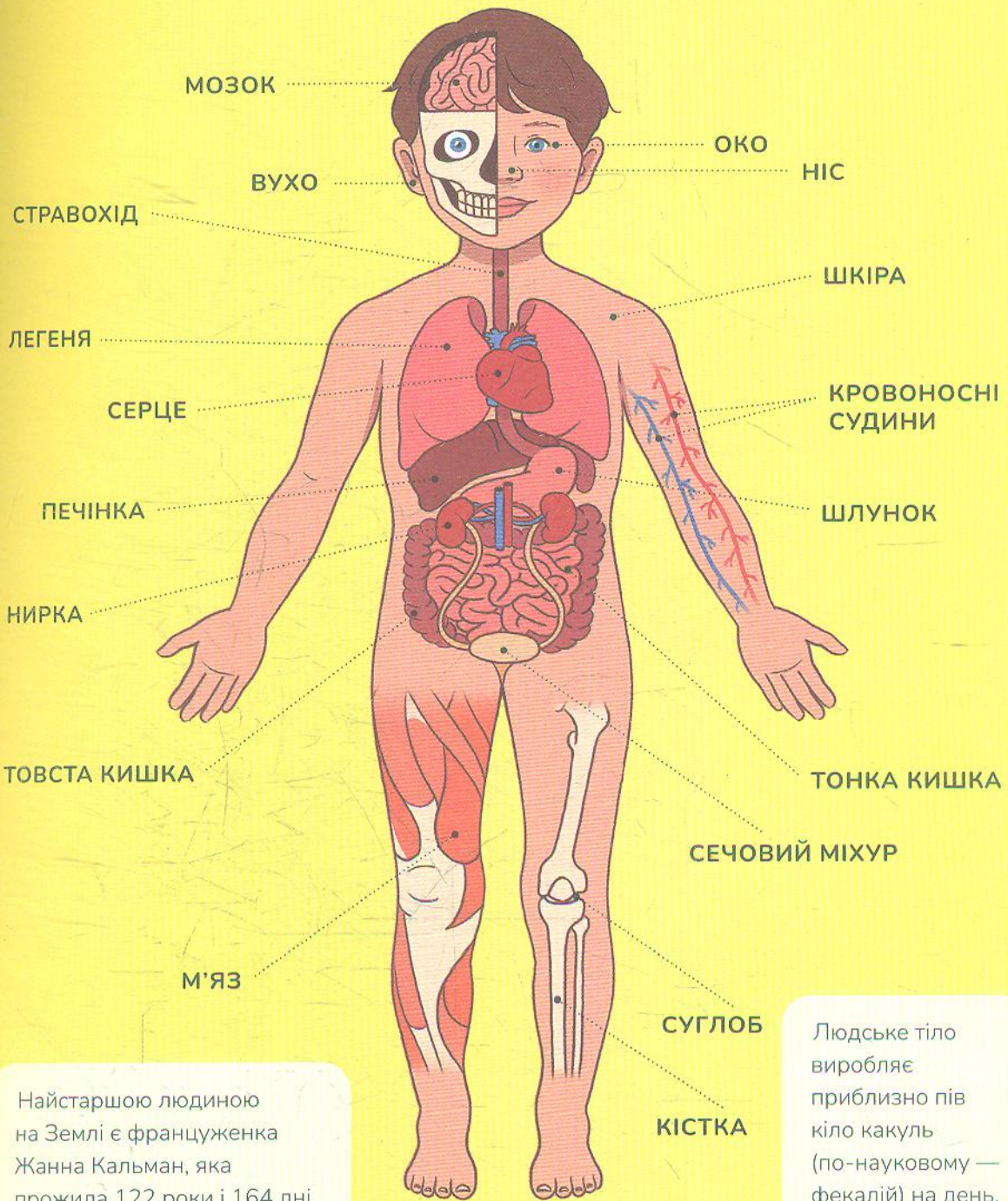
5 ЦІКАВИХ ФАКТІВ

- 1 Навесні ти зростаєш швидше, ніж за будь-якої іншої пори року.
- 2 Увечері ти нижчий, ніж зранку, адже так звані *хрящі*, що сполучають твої кістки й відіграють роль подушок безпеки, протягом дня стискаються. Уночі ж відбувається їхнє розтягування й видовження, тож прокидаєшся ти трохи вищим.
- 3 Приблизно 5 років життя ми присвячуємо поглинанню їжі.
- 4 Майже 25 років нашого життя припадає на сон.
- 5 Протягом усього життя ти сукупно пройдеш 161 000 кілометрів. З таким успіхом можна було би пішки обігнути Землю чотири рази!

Людина зможе жити без шлунка, селезінки, однієї нирки чи легені, більшої частини печінки та кишківника, але почуватиметься вона не дуже здоровою.

Середній зріст американського чоловіка складає 175 сантиметрів із гачком, а жінки — 165 сантиметрів. Важать чоловіки й жінки 89 і 77 кілограмів відповідно.

Печінка — єдиний орган, здатний відновлюватися. Навіть якщо людині видалити понад половину цього органа, за 30 днів він набуде звичайного розміру.

Найстаршою людиною на Землі є французька Жанна Кальман, яка прожила 122 роки і 164 дні.

Людське тіло виробляє приблизно пів кіло какуль (по-науковому — фекалій) на день.

КРИХІТКИ: ТВОЇ КЛІТИНИ

Твоє тіло складається з трильйонів крихітних будівельних блоків — *клітин*. Кожна з них являє собою мініфабрику, що виконує певну надважливу роботу. Поєднуючись, групи клітин утворюють кістки, м'язи, легені та інші органи, що допомагають тобі рухатися, дихати, їсти й бавитися. Дбаючи про здоров'я клітин, ти водночас дбаєш про здоров'я всього організму.

Групи подібних клітин об'єднуються, щоб утворювати органи й частини тіла.

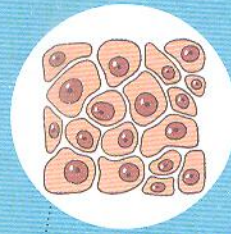
Майже всі клітини настільки маленькі, що побачити їх можна лише в мікроскоп.

5 ЦІКАВИХ ФАКТІВ

- 1 У твоєму тілі майже 35 трильйонів клітин! Це в 5000 разів більше ніж людей на Землі.
- 2 Найдовшими клітинами є мотонейрони, що сполучають м'язи з мозком. Та хай вони й сягають майже півтора метра (точніше 137 сантиметрів), побачити їх без мікроскопа неможливо: мотонейрони надто тонкі.
- 3 Поки ти прочитаєш це речення, 50 000 клітин твого тіла відійдуть у небуття, а їхнє місце займуть нові.
- 4 Народження клітин називається *мітозом*. Під час цього процесу «батьківська» клітина ділиться навпіл, перетворюючись на дві нові версії себе.
- 5 Бактерії — це крихітні живі створіння. У твоєму організмі їх удесятеро більше ніж власних клітин.

Про те, що все живе складається з клітин, першим дізнався вчений Роберт Гук 1665 року.

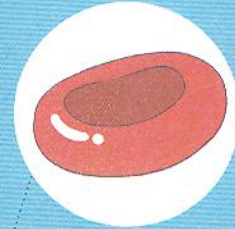
У нашому тілі понад 200 різновидів клітин, і в кожній групі своє ЗАВДАННЯ: переносити кисень, захищати організм від мікробів, допомагати думати тощо.

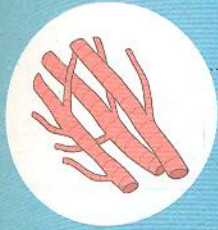
КЛІТИНИ ШКІРИ

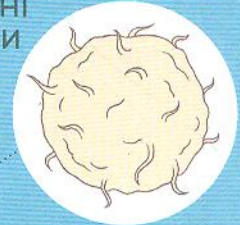
КЛІТИНИ МОЗКУ
(НЕЙРОНИ)

ЕРИТРОЦИТИ
(ЧЕРВОНІ
КЛІТИНИ
КРОВІ)

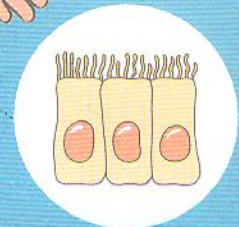
КЛІТИНИ СЕРЦЯ

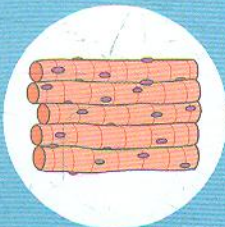
ЛЕЙКОЦИТИ
(БІЛІ КЛІТИНИ
КРОВІ)

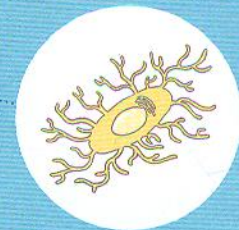
КЛІТИНИ ПЕЧІНКИ

КЛІТИНИ КИШКІВНИКА

КЛІТИНИ М'ЯЗІВ

КЛІТИНИ КІСТОК

